

Προς

ΡΑΕ

Πειραιώς 132

118 54 Αθήνα

Υπόψη: κ. Προέδρου, Αν. Καθ. Α. Δαγούμα

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 650

Αθήνα, 15.11.2022

Θέμα: Διαβούλευση αναφορικά με την τροποποίηση της μεθοδολογίας υπολογισμού μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ανεξάρτητων Εταιρειών Ηλεκτρικής Ενέργειας επιθυμεί να καταθέσει τις απόψεις του σχετικά με την εισήγηση του ΑΔΜΗΕ για την τροποποίηση της μεθοδολογίας υπολογισμού μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς.

Καταρχάς, είναι απαραίτητο να δηλώσουμε ήδη από την αρχή της επιστολής μας ότι η πρόταση του ΑΔΜΗΕ δεν μας βρίσκει καθόλου σύμφωνους. Μάλιστα, μετά από την ενδελεχή ανάλυσή της, είμαστε πεπεισμένοι ότι η παρούσα πρόταση κινείται τελείως προς την λάθος κατεύθυνση. Αυτή μας η πεποίθηση εδράζεται σε δύο βασικές συνέπειες που βλέπουμε ότι θα έχει μια ενδεχόμενη υιοθέτηση από την Αρχή σας της πρότασης του ΑΔΜΗΕ. Πρώτον, η ελληνική αγορά της Συνεχούς Ενδοημερήσιας Συναλλαγής θα καταστεί μια πλατφόρμα με εξαιρετικά περιορισμένη ρευστότητα από την πρώτη μέρα λειτουργία της -άρα και με δυσκολία επίτευξης ανταγωνιστικών τιμών. Δεύτερον, αναμένεται ανοδική πίεση των τιμών της εκκαθαριζόμενης Ισχύος Εξισορρόπησης. Στην περίοδο της ενεργειακής κρίσης που βιώνουμε, και με όλες τις προσπάθειες να είναι στραμμένες στη μείωση του κόστους ενέργειας, είναι προφανές ότι δεν επιτρέπεται να υιοθετούνται πρακτικές που θα οδηγήσουν στο αντίθετο αποτέλεσμα.

Ειδικότερα, η εισήγηση του ΑΔΜΗΕ αναφέρει ότι υφίσταται η δυνατότητα τροποποίησης του Προγράμματος Αγοράς από τους Συμμετέχοντες κατά την διάρκεια εκτέλεσης της ΔΕΠ, σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο. Επιπλέον αναφέρει ότι «*το Πρόγραμμα Αγοράς μιας Οντότητας Υπηρεσιών Εξισορρόπησης είναι δυνατόν να τροποποιηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε οι εφεδρείες οι οποίες απονέμονται στην οντότητα βάσει της ΔΕΠ να μην είναι δυνατό να παρασχεθούν παρά μονό μετά από διαφοροποίηση του προγράμματος λειτουργίας από το Πρόγραμμα Αγοράς της οντότητας. Η ανωτέρω περίπτωση εμπίπτει στο πλαίσιο των διατάξεων περί μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς, καθώς με αυτόν τον τρόπο το Πρόγραμμα Αγοράς καθίσταται μη εφικτό, με δεδομένη την υποχρέωση παροχής των απονεμημένων εφεδρειών.*» Συνεπώς, ο Διαχειριστής ορθά

ανιχνεύει το πρόβλημα που δύναται να δημιουργηθεί λόγω αυτού του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί από την αρχικοποίηση μέχρι και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της ΔΕΠ ενόσω λειτουργεί η Συνεχής Ενδοημερήσια Συναλλαγή. Δυστυχώς, όμως, η ορθή ανάγνωση του προβλήματος, δεν οδηγεί τον Διαχειριστή και σε ορθή πρόταση αντιμετώπισής του. Αντιθέτως, η επιλογή του Διαχειριστή να βασίσει τη λύση εξ' ολοκλήρου στους Συμμετέχοντες -καθιστώντας αυτές τις περιπτώσεις μη εφικτό Πρόγραμμα Αγοράς- συνιστά μια ατεκμηρίωτη, δρακόντεια απόφαση που σε καμία περίπτωση δεν οδηγεί σε βέλτιστη ρυθμιστική επιλογή.

Η προσέγγιση αυτών των περιπτώσεων ως μη εφικτό Πρόγραμμα Αγοράς -όταν οι Συμμετέχοντες τροποποιούν το Πρόγραμμα Αγοράς τους ενόσω επιλύεται οποιαδήποτε δεσμευτική ΔΕΠ, καθιστώντας μη εφικτή την απόδοση των απονεμημένων εφεδρειών- σηματοδοτεί ότι για αυτές τις χρονικές περιόδους εκκαθάρισης όλη η ανοδική/καθοδική χειροκίνητη ενέργεια εξισορρόπησης που προέρχεται από την διαδικασία χειροκίνητης ΕΑΣ (RTBM) εκκαθαρίζεται ως απόκλιση. Το παραπάνω γεγονός δύναται να οδηγήσει σε σημαντική οικονομική ζημία μία Οντότητα Υπηρεσιών Εξισορρόπησης. Οι δύο εναλλακτικές αποφυγής αυτών των περιπτώσεων μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς για τους Συμμετέχοντες που διαχειρίζονται Οντότητες Υπηρεσιών Εξισορρόπησης είναι i) να μην συμμετέχουν καθόλου στην Συνεχή Ενδοημερήσια Συναλλαγή κατά το χρονικό διάστημα από την αρχικοποίηση ως την δημοσίευση των αποτελεσμάτων της κάθε δεσμευτικής ΔΕΠ και ii) να μην λαμβάνουν καθόλου απονεμημένες εφεδρείες βάσει των αποτελεσμάτων της κάθε δεσμευτικής ΔΕΠ.

Ο πρώτος τρόπος αποφυγής μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς, έχει ως αποτέλεσμα τη μη δυνατότητα συμμετοχής κάποιας Οντότητας Υπηρεσιών Εξισορρόπησης στη Συνεχή Ενδοημερήσια Συναλλαγή από την στιγμή αρχικοποίησης της δεσμευτικής ΔΕΠ2 και μέχρι το τέλος της Ημέρας Κατανομής. Επιπλέον, ο ΑΔΜΗΕ σε διάφορες περιπτώσεις, λόγω τεχνικών ή άλλων προβλημάτων, παραβλέπει την επίλυση και έκδοση των δεσμευτικών ΔΕΠ (ΔΕΠ 2, 3) και προχωρά στην κοινοποίηση και υιοθέτηση ως δεσμευτικών ΔΕΠ, κάποιων ΔΕΠ οι οποίες είχαν επιλυθεί σε προγενέστερο χρόνο και ο χαρακτήρας τους ήταν μη δεσμευτικός. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον ο Διαχειριστής δεν δύναται να προχωρήσει σε νέα επίλυση δεσμευτικής ΔΕΠ, οι Συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να τροποποιούν το Πρόγραμμα Αγοράς κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί πριν από τη δημοσίευση της πρώτης μη δεσμευτικής ΔΕΠ έως και την αναγγελία μη επίλυσης νέας δεσμευτικής ΔΕΠ. Συνεπώς, εφόσον εγκριθεί η προτεινόμενη τροποποίηση της μεθοδολογίας θα πρέπει να εξαιρεθούν οι περιπτώσεις μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς που προκύπτουν από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις. Σε διαφορετική περίπτωση, οι Συμμετέχοντες θα αναλαμβάνουν ένα πολύ σημαντικό οικονομικό ρίσκο με τη συμμετοχή τους στη Συνεχή Ενδοημερήσια Συναλλαγή (ΣΕΣ), σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο. Περιορισμένη συμμετοχή των παικτών στη ΣΕΣ συνεπάγεται περιορισμένους όγκους ενέργειας σε αυτή την πλατφόρμα και άρα μη μείωση των αποκλίσεων και μη περιορισμό του κόστους εξισορρόπησης του Συστήματος.

Ο δεύτερος τρόπος συνιστά περισσότερο αποφυγή των συνεπειών και όχι αυτού καθ' εαυτού του μη εφικτού Προγράμματος. Συγκεκριμένα, η υποχρεωτικότητα υποβολής Προσφορών Ισχύος Εξισορρόπησης για αυτές τις Οντότητες θα οδηγήσει κάθε νουνεχή Συμμετέχοντα σε αλλαγή στρατηγικής προσφορών και πιθανή αύξηση των τιμών της Εκκαθαριζόμενης Ισχύος Εξισορρόπησης. Αυτή φαίνεται να είναι και η μόνη διέξοδος για την αντιστάθμιση της ενδεχόμενης

σημαντικής οικονομικής ζημίας λόγω μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς που θα έχει προκύψει λόγω ακριβώς αυτών των απονεμημένων εφεδρειών.

Από την άλλη, αναγνωρίζουμε ότι είναι πιθανό να δημιουργηθεί πρόβλημα στη λειτουργία της Αγοράς Εξισορρόπησης εφόσον οι Συμμετέχοντες θα έχουν την δυνατότητα να τροποποιούν το Πρόγραμμα Αγοράς τους κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της εκάστοτε δεσμευτικής ΔΕΠ. Για αυτό και προτείνουμε την εξής τροποποίηση στο ρυθμιστικό πλαίσιο:

Σε αντιστοιχία με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο -όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 5.2.2.3 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας & Ενδοημερήσιας Αγοράς και στην Τεχνική Απόφαση 10 «Χρονοδιάγραμμα διαδικασιών Αγοράς Επόμενης Ημέρας και Ενδοημερήσιας Αγοράς» του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας Α.Ε.- να προβλέπεται περίοδος αναστολής της ΣΕΣ κατά τη διαδικασία επίλυσης της δεύτερης και τρίτης Συμπληρωματικής Περιφερειακής Ενδοημερήσιας Δημοπρασίας. Πιστεύουμε ότι η καλύτερη λύση είναι να επεκταθεί η ισχύουσα περίοδος αναστολής της ΣΕΣ έως ότου δημοσιευτούν τα αποτελέσματα των δεσμευτικών ΔΕΠ2 και ΔΕΠ3 και να ενημερωθεί αντιστοίχως το ΕΧΕ από τον Διαχειριστή για τα εν λόγω αποτελέσματα. Παράλληλα με την ενημέρωση του ΕΧΕ, ο Διαχειριστής κρίνεται απαραίτητο να προχωρεί στην κοινοποίηση του προγράμματος αγοράς ΔΕΠ σε κάθε Οντότητα Υπηρεσιών Εξισορρόπησης καθώς και της ακριβούς ώρας εκκίνησης της αρχικοποίησης της εκάστοτε ΔΕΠ. Έτσι θα είναι αδύνατον να διαμορφώσουν οι Συμμετέχοντες κάποιο Πρόγραμμα Αγοράς το οποίο δεν θα μπορεί να παράσχει τις απονεμημένες εφεδρείες ενώ θα διασφαλίζεται και η αρχή της αποτελεσματικής αγοράς, παρέχοντας σε όλους του Συμμετέχοντες -είτε είναι πάροχοι υπηρεσιών εξισορρόπησης είτε όχι- την πληροφορία μειωμένης ρευστότητας της Συνεχούς Ενδοημερήσιας Αγοράς (λόγω μη συμμετοχής των Οντοτήτων Υπηρεσιών Εξισορρόπησης κατά την επίλυση των εκάστοτε ΔΕΠ). Επιπρόσθετα, παρόμοια διαδικασία αναστολής της ΣΕΣ πρέπει να ακολουθείται κατά το χρονικό διάστημα που υφίσταται από την αρχικοποίηση ως την δημοσίευση των αποτελεσμάτων της κάθε δεσμευτικής κατά απαίτηση ΔΕΠ που εκτελεί ο Διαχειριστής. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι ο περιορισμός του χρόνου επίλυσης της εκάστοτε ΔΕΠ από τον Διαχειριστή είναι απαραίτητος για να επιτευχθεί αυτή η επέκταση της περιόδου αναστολής της ΣΕΣ.

Η αναμενόμενη μικρή μείωση της ρευστότητας της Συνεχούς Ενδοημερήσιας Συναλλαγής που θα επέλθει λόγω της διεύρυνσης των περιόδων αναστολής που προτείνουμε, θεωρούμε ότι είναι αμελητέα σε σύγκριση με την μείωση της ρευστότητας που θα προκύψει λόγω της ελάχιστης αναμενόμενης συμμετοχής, αν ισχύσει η εισήγηση του Διαχειριστή ως έχει.

Δεδομένης της αύξησης της πολυπλοκότητας που εισάγει η Συνεχής Ενδοημερήσια Αγορά κρίνεται απαραίτητη η υιοθέτηση και παροχή Διεπαφής Προγραμματισμού Εφαρμογών (API) στα ενδιαφερόμενα μέλη για τη σύνδεση των εφαρμογών τους με τα συστήματα του ΑΔΜΗΕ. Συγκεκριμένα, η εισαγωγή Διεπαφών Προγραμματισμού Εφαρμογών από τον ΑΔΜΗΕ αναμένεται να οδηγήσει σε μεγαλύτερη αυτοματοποίηση των διαδικασιών του Διαχειριστή με τους Συμμετέχοντες και κατά συνέπεια σε ελαχιστοποίηση του κόστους ενδεχόμενων παραβιάσεων διατάξεων που αφορούν το μη εφικτό Πρόγραμμα Αγοράς ή άλλα θέματα.

Επιθυμούμε επίσης να επισημάνουμε ότι μας βρίσκει αντίθετους η προτεινόμενη κατάργηση της διάταξης που αφορά τη διαγραφή εξαιρέσεων σε περίπτωση βλάβης. Παρότι ορθά επισημαίνεται

ότι με την απόφαση 241/2022 της Αρχής σας η διάρκεια επιβολής των επιπτώσεων έχει μειωθεί σημαντικά, εντούτοις οι λόγοι εισαγωγής της εξαίρεσης εξακολουθούν να υφίστανται και η έστω και μικρή επίπτωση στα χρονικά διαστήματα επιβολής μη εφικτού Προγράμματος Αγοράς δύναται να έχει σημαντική οικονομική ελάφρυνση για τους Συμμετέχοντες.

Επιπρόσθετα, στην απευκταία περίπτωση που δεν εισακουστεί η πρότασή μας και ισχύσει η προτεινόμενη μεθοδολογία του Διαχειριστή ως έχει, θεωρούμε αυτονόητο ότι στις περιπτώσεις που το Πρόγραμμα Αγοράς καθίσταται μη εφικτό λόγω ελέγχου απονεμημένων εφεδρειών να εκκαθαρίζεται ως απόκλιση στην Οντότητα Υπηρεσιών Εξισορρόπησης κατά μέγιστο η ποσότητα που δεν μπορεί να ικανοποιήσει την απονεμηθείσα εφεδρεία. Και όχι όλη η ποσότητα ανοδικής/καθοδικής χειροκίνητης ενέργειας εξισορρόπησης που προέρχεται από την διαδικασία χειροκίνητης ΕΑΣ (RTBM). Αυτός ο επιπλέον έλεγχος, για την ελαχιστοποίηση των ποσοτήτων αποκλίσεων των Συμμετεχόντων, κρίνεται απαραίτητος καθώς ο ορισμός του Προγράμματος Αγοράς τους ως μη εφικτό δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση υπαιτιότητά τους.

Τέλος, στο πλαίσιο της διαβούλευσης αξίζει να επισημανθεί το πρόβλημα που παραμένει με τα μη εφικτά Προγράμματα κατά την κατάσταση σβέσης από ΠΑ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ακόμα και αν η μονάδα τελικά δεν λάβει εντολή για αποσυγχρονισμό, η οποιαδήποτε παρεχόμενη ενέργεια εξισορρόπησης αποζημιώνεται ως απόκλιση με ενδεχόμενη μεγάλη οικονομική ζημία. Η μονάδα σε αυτό το διάστημα παρέχει κανονικά υπηρεσίες εξισορρόπησης στο σύστημα και παραμένει σε λειτουργία σύμφωνα με τις εντολές του Διαχειριστή. Για αυτόν τον λόγο θεωρούμε ότι πρέπει να προστεθεί πρόβλεψη στον έλεγχο ώστε να θεωρούνται μη εφικτές μόνο οι περιπτώσεις όπου συμβαίνει πραγματικά αποσυγχρονισμός και σβέση.

Με εκτίμηση,

Γιώργος Στάμτσος
Γενικός Διευθυντής